

عبدالرضا فرجی راد، استاد ژئوپلیتیک و دیپلمات پیشین در گفت‌وگو با «ایران»:

دوپارگی جامعه مشکل رئیس جمهور بعدی امریکا است

اروپایی ها خوشحال از رفتن ترامپ و عربستان نگران از آمدن بایدن هستند

مریم سالاری

خبرنگار دیپلماتی

رقابت شانه به شانه ریاست جمهوری امریکا از برتری «جو بایدن» نامزد دموکرات‌ها در مقابل «دونالد ترامپ»، رئیس جمهوری جمهوریخواه این کشور حکایت می‌کند. عبدالرضا فرجی راد، استاد ژئوپلیتیک و سفیر سابق ایران در اروپا در گفت‌وگو با «روزنامه ایران» به بررسی پیامدهای پیروزی «بایدن» در عرصه سیاست خارجی و تأثیری که می‌تواند در کم کردن شکاف میان این کشور و بازیگران جامعه جهانی داشته باشد، سخن گفته است.

■ دو نامزد دموکرات و جمهوریخواه امریکارقبالتنگانگی‌را از سرگذرانند. فارغ از موج عظیم حمایت دموکرات‌ها از بایدن و آرای بسیاری که به نفع او در صندوق‌های رأی ریخته شد، ترامپ هم پایه پای او پیش رفت و باوجود تصورات، آرای مردمی او از چهار سال پیش هم بیشتر بود؛ آریبای شما از این انتخابات چیست؟

آقای ترامپ با توجه به وضعیت اقتصادی‌ای که در دوره قبل از کرنا بویژه در رابطه با اشتغالزایی به وجود آورده بود، توانسته بود نظر دو دسته از مردم امریکا را به سوی خود جلب کند. یک دسته طرفداران پروپاقرص خودش بودند که فارغ از اقدامات خوب یا بد ترامپ، نظر خود را نسبت به او تغییر نمی‌دادند. اینها بیشتر گروه‌های سفیدپوست کمتر تحصیلکرده‌ای بودند که با دیدگاه‌های ترامپ در مخالفت با مهاجران یا سیاه پوستان اشتراک نظر داشتند.

دسته دیگری از حامیان ترامپ هم بودند که گرچه او را فردی غیر نرمال می‌دانستند و رفتارهایش را قابل قبول نمی‌دانستند، اما برای آنها اقتصاد و تأمین معیشت خانواده حرف اول را می‌زد. اگرچه به دلیل شیوع کرونا در امریکا وضعیت اقتصادی این کشور به هم ریخت و بیکاری زیاد شد، اما حامیان ترامپ از جمله همین گروه دوم، او را مسئول این وضعیت ناایمان نمی‌دانستند و معتقد بودند که کرنا باعث این وضعیت شده و ترامپ در دوره پساکرونا می‌تواند بار دیگر وضعیت اقتصادی امریکا را به شرایط اول بازگرداند. بنابراین به این دلیل ترامپ در کنار تبلیغاتی هم که انجام داد، در واقع توانست رأی دهندگان بسیاری را به سمت خود جذب کند.

از طرف دیگر افراد تحصیلکرده و کسانی که پایگاه اقتصادی بهتری داشتند، به‌دلیل نارضایتی از رفتارهای ترامپ به سوی بایدن جذب شدند. این دسته معتقد بودند که روش ترامپ باعث از بین رفتن پرستیژ و اعتبار ریاست جمهوری امریکا شده است. در این میان عده‌ای از مخالفان او هم رویکردش در مقابله با کرونا را زیر سؤال بردند و معتقد بودند که رفتار متناقض او و بی‌مبالایی‌اش در برخورد با این بیماری

باعث افزایش کشته شدگان بیماری کرونا شده است.

لذا این مسأله باعث شد دودستگی

در امریکابه وجود بیاید و به‌دنبال آن هم رقابت شدیدی بین این دو جریان شکل گیرد تا جایی که حتی دامنه آن به خانواده‌های امریکایی هم کشیده شد و اختلافات جدی به وجود آورد. من معتقدم که این دوپارگی در جامعه امریکا تا مدت‌ها ادامه خواهد داشت و اگر آقای بایدن، رئیس جمهوری شود به سختی می‌تواند اوضاع را کنترل کند.

■ نپذیرفتن نتیجه انتخابات از سوی ترامپ و ایجاد این شائبه که به نفع بایدن تقلب شده است، بر آتش این دو دودستگی خواهدافزود؟

بله من معتقدم که ترامپ بعد از شکست در این انتخابات دوباره به صحنه برمی‌گردد. البته قانون اجازه نمی‌دهد خودش به انتخابات بعدی برگردد اما فکر می‌کنم دخترش را کاندیدا کند و خودش هم همان تبلیغات قبلی را انجام دهد تا طرفدارانش را برای خود نگه دارد. یعنی سعی خواهد کرد به‌عنوان یک منتقد اصلی دولت علیه آن کار کند. خب در چنین شرایطی آقای بایدن هم کار بسیار سختی دارد. انتقاد کردن از او خیلی راحت است؛ زیرا او باید هم با بیماری کرونا و تبعات گسترده آن مبارزه کند و هم بتواند مسأله اقتصادی و روابط خارجی به هم ریخته امریکا را سروسامان دهد. او باید خیلی از کارها را انجام دهد بنابراین در چنین وضعیتی فضا بخوبی مهیا می‌شود که منتقدانش از جمله ترامپ به او بنازند و در دوره بعد کسی را جلوی او قرار دهند که بتواند به احتمال قوی پیروز شود یعنی بعید است وضعیت کنونی اقتصاد امریکا در ۴ سال آینده به دوره ترامپ و پیش از شیوع کرونا بازگردد. به نظر من ترامپ این شکاف را همین‌طور نگه می‌دارد حالا ممکن است این شکاف بعد از یک یا دو سال کمربک شود اما یک سال قبل از انتخابات بعدی دوباره احیا می‌شود و ترامپ کاندیدای خود را وارد صحنه انتخابات می‌کند و به عنوان

چهره کارزمایی که برای گروهی معرفی شده است. فعالیت‌های خود را از سر می‌گیرد.

■ به‌نظر می‌رسد که با پیروزی «بایدن» باید انتظار تحولات جدی در سیاست‌هایی را داشته باشیم که ترامپ در دوره مسئولیت خود در عرصه بین‌المللی در پیش گرفت و باعث ایجاد شکاف‌های جدی در مناسبات جامعه جهانی‌شد. نظر شما چیست؟

من مطمئن هستم اهمیت انتخابات امریکا برای اروپا به اندازه‌ای است که حتماً برخی از رهبران اروپا شب انتخابات امریکا ن خوابیدن و منتظر پیروزی بایدن بودند. برخی از آنها در مصاحبه‌های اخیر خود به وضوح انتظار خود برای کنار رفتن ترامپ را نشان دادند. اروپا درباره مسائل امنیتی، توافقات بین‌المللی که به‌طور مشترک با دولت امریکا داشت و برنامه‌های اقتصادی و مشکلاتی‌اش با روسیه، با ترامپ دچار اختلافات فاحشی بود. این در حالی است که ترامپ غیر از اروپا در خاورمیانه هم اختلافات را تشدید کرده بود چنانکه به یک گروه مانند شماری از کشورهای عربی خلیج فارس نزدیک شده و از آنها هم پول گرفته و گروه دیگر را رها کرده بود. علاوه بر این، سیاست ترامپ در افغانستان هم بسیار مغشوش و بحث برانگیز بود. بیشترین دلیل تلفات غیرنظامیانی که الان در افغانستان شاهد هستیم، به‌دلیل مذاکرات مبهمی است که دولت ترامپ با طالبان داشته و در عین حال دولت افغانستان و توافق استراتژیک خود را رها کرده است.

بنابراین غیر از یک الی دو کشور اروپای شرقی که چراغ خاموش حامی ترامپ بودند، همه کشورهای اروپایی از کنار رفتن ترامپ از عرصه قدرت خوشحال هستند. اتفاقی که از بعد از جنگ جهانی دوم تاکنون رخ نداده بود که اروپا و امریکا این چنین از یکدیگر فاصله گرفته باشند. بخصوص که برخی از رهبران اروپایی مانند خانم مرکل از شخصیت ترامپ نفرت دارند و از برخورد با او دوری می‌کردند.

پرو

■ برخلاف اروپا به نظر نمی‌رسد که روسیه از شکست ترامپ خوشحال باشد این طور فکر نمی‌کنید؟

روسیه خیلی علاقه‌ای به رفتن ترامپ ندارد. مقام‌های روسی معتقد بودند با کمک‌هایی که در دور اول به ترامپ کرده‌اند، او تحریم‌های روسیه را بر می‌دارد. ترامپ هم تلاش خود را برای ادامه این رویکرد، در انتخابات اخیر هم کمک‌های میلیارد دلاری فراوانی به طور مخفیانه به ترامپ کردند تا پیروز شود در حقیقت بخشی از آرای که ترامپ به دست آورده است در نتیجه کمک‌های اقتصادی این دسته از کشورهای عربی بوده است. بنابراین طبیعی است که الان این دسته از کشورهای خلیج فارس بویژه عربستان و امارات از جمله کشورهایی باشند که بشدت نگران حضور بایدن در کاخ سفید باشند. زیرا آنها همه ترغ‌های خود را در سید ترامپ گذاشته بودند.

بویژه اینکه در عربستان این نگرانی بزرگ وجود دارد که بایدن با توجه به انتقاداتی که قبل از انتخابات از عربستان و سرمسأله قتل خاشقچی داشت، به دنبال حمایت از روی کار آمدن ولیعهد جدیدی در عربستان باشد. بویژه که تیم بایدن با ولیعهد سابق روابط بسیار صمیمانه‌ای داشتند. اصلاً ولیعهد سابق عربستان به یک فرد امریکایی مشهور بود و رابطه نزدیکی با دستگاه امنیتی و دیپلماتی امریکا داشت لذا با توجه به دلخوری که دموکرات‌ها از محمد سلمان دارند، انتظار می‌رود شاهد روابط دیگری میان عربستان و امریکا باشیم و سعودی‌ها نگران فشاری احتمالی دولت بایدن علیه خود خواهند بود.

■ «بایدن» پیش از این در خلال رقابت‌های انتخاباتی‌اش بارها تصمیم ترامپ به خروج از برجام را زیر سؤال برد و وعده داد که در صورت پیروزی به این توافق برگردد. چه اندازه انتظار می‌رود که اختلافات بحرانی ایران و امریکابویژه درباره برجام با حضور او کمتر شود؟ و آیا اساساً طبق انتظار افکار عمومی ایران از فشار کنونی امریکا در دولت جدید تا قبل از پیگیری اقدامات عملی برای تحقق منافع ایران کاسته خواهد شد؟

ایران و امریکا معیارهایی برای پیگیری اهداف خود در سیاست خارجی دارند که فارغ از اینکه چه دولتی در

تغییرات جدی خواهد شد. ما شاهد بودیم که آقای اوباما در این انتخابات فعال‌ترین رئیس جمهوری سابق در حمایت از یکی از نامزدهای انتخاباتی بود که به عنوان مشاور بایدن، نقش مهمی در کسب آرا به نفع او داشت. نباید فراموش کرد که در دوره اوباما که بایدن معاون رئیس جمهوری بود، توافقی هسته‌ای میان ایران و ۵+۱ به نتیجه رسید و این درست معان موقعی بود که شماری از کشورهای عربی منطقه مانند عربستان، امارات و بحرین به اوباما فشار می‌آوردند که با ایران برخورد کند اما اوباما دخالتی در این زمینه نکرد و به آنها گفت که باید مسائل داخلی منطقه خود را خودشان حل و فصل کنند. خب این مسأله باعث نارضایتی شدید اعراب از دولت اوباما شد و به همین دلیل در حمایت از انتخاب ترامپ در دوره اول انتخابات ریاست جمهوری هزینه

زیادی پرداختند تا او رئیس جمهوری شود و موفق هم شدند و بعد هم او را تحریک کردند که از برجام خارج شود. این نتایج باعث شد که آنها خود را پیروز تلقی کنند و برای ادامه این رویکرد، در انتخابات اخیر هم کمک‌های میلیاردی فراوانی به طور مخفیانه به ترامپ کردند تا پیروز شود در حقیقت بخشی از آرای که ترامپ به دست آورده است در نتیجه کمک‌های اقتصادی این دسته از کشورهای عربی بوده است. بنابراین طبیعی است که الان این دسته از کشورهای خلیج فارس بویژه عربستان و امارات از جمله کشورهایی باشند که بشدت نگران حضور بایدن در کاخ سفید باشند. زیرا آنها همه ترغ‌های خود را در سید ترامپ گذاشته بودند.

بویژه اینکه در عربستان این نگرانی بزرگ وجود دارد که بایدن با توجه به انتقاداتی که قبل از انتخابات از عربستان و سرمسأله قتل خاشقچی داشت، به دنبال حمایت از روی کار آمدن ولیعهد جدیدی در عربستان باشد. بویژه که تیم بایدن با ولیعهد سابق روابط بسیار صمیمانه‌ای داشتند. اصلاً ولیعهد سابق عربستان به یک فرد امریکایی مشهور بود و رابطه نزدیکی با دستگاه امنیتی و دیپلماتی امریکا داشت لذا با توجه به دلخوری که دموکرات‌ها از محمد سلمان دارند، انتظار می‌رود شاهد روابط دیگری میان عربستان و امریکا باشیم و سعودی‌ها نگران فشاری احتمالی دولت بایدن علیه خود خواهند بود.

بنیامین نتانیاهو، نخست وزیر اسرائیل امتیازات مورد نظر خود را از ترامپ گرفت و رابطه‌اش را با شماری از کشورهای عربی عادی کرد و برای عادی سازی رابطه با بقیه کشورها هم زمینه‌سازی کرد اما در صحنه انتخابات هیچ کمکی به ترامپ نکرد. او انتظار داشت که نتانیاهو برای حمایت از دولت امریکا وارد صحنه شود و به نفع او سخنرانی و مصاحبه کند که این‌طور نشد که حتی باعث مشاجره تلفنی ترامپ با مقام‌های اسرائیلی شد. بنابراین دولت ترامپ از طرف اسرائیل هم تنها ماند و همین مسائل زمینه بخت احتمالی او در انتخابات را فراهم کرد.

■ پیروزی «بایدن» نمی‌تواند چندین خوشایند متحدان عربی امریکا در منطقه خاورمیانه باشد. آنها حضور رئیس جمهوری دموکرات را به معنای تنها ماندن در زمین بازی خاورمیانه می‌دانند این نتیجه چه تأثیری بر سیاست این دسته از کشورها در خاورمیانه می‌گذارد؟

ایران و امریکا معیارهایی برای پیگیری اهداف خود در سیاست خارجی دارند که فارغ از اینکه چه دولتی در

■ شنبه ۱۷ آبان ۱۳۹۹

■ سال بیست و ششم

■ شماره ۷۴۸۴

امریکا سر کار باشد این معیارها هرگز با یکدیگر انطباق نداشته است اما خب روش متفاوت دولت‌های امریکا در اجرا می‌تواند زمینه ساز کم کردن اختلافاتی باشد که برجام نمونه آن بود.

من مطمئن هستم بین تیم ترامپ و بایدن در اجرای سیاست‌های خود نسبت به ایران تفاوت فاحشی وجود خواهد داشت. نگاهی به ترکیب تیمی مانند جان بولتون، مایک پمپئو و برایان هوک در مقابل تیمی که در زمان اوباما با طرف ایرانی مذاکره می‌کرد، تفاوت عملکرد دو دولت را به وضوح نشان می‌دهد. تیم تندروی دولت ترامپ در برخورد با ایران هیچ مرزی برای افزایش فشار علیه ایران نداشت. برای دولت ترامپ بیماری کرونا، کمبود دارو و غذا اهمیتی نداشت و اساساً امنیت جان انسان‌ها را هدف قرار داده بودند. خب مردم ایران بخوبی متوجه این تفاوت‌ها می‌شوند.

با آمدن آقای بایدن مقداری فضا باز می‌شود یعنی آن فشار بدون مرز برداشته می‌شود. حالا ممکن است آغاز فرآیند مذاکره بین دو طرف تا ۵۰ روز بعد و اصلاً تا عید طول بکشد اما واقعیت این است که باز شدن فضای تنفس برای ایران به معنای رفع نگرانی از تأمین مواد غذایی و داروی حیاتی مردم ایران در این دوره بحرانی است. به عبارت دیگر هرچند که ممکن است تحریم‌ها تا یک سال دیگر برداشته نشود و اصلاً توافقی هم صورت نگیرد اما فضایی ایجاد می‌شود که ایران می‌تواند در خلال آن بیشتر و بهتر نفوذ خود را بر پوشش برای مبادلات مواد غذایی و دارویی پول تهیه کند.

ضمن اینکه بالاخره ایران هم امیدوار بوده که در صورت کنار رفتن ترامپ، جلسه ۵+۱ شکل گیرد و تکلیف برجام معلوم شود. اگر آقای بایدن که در دوره مسئولیتش به عنوان معاون رئیس جمهوری امریکا برجام را امضا کرده و این توافق برزند نتیجه آن مشخص است و نتیجه آن چیزی می‌شود که مجلس شورای اسلامی ایران هفته پیش تصویب ضربه می‌خورند. به همین دلیل تحقق منافع از دست رفته ایران بسیار ضروری است. این در حالی است که ایران هم مانند دفعه گذشته بازی موش و گربه را نمی‌پذیرد که بار دیگر یکسری قرارداد با شرکت‌های بزرگ بسته شود و دوباره لغو شود. ایران معتقد است برجامی امضا شده که باید اهداف اقتصادی‌اش در ازای اجرای تعهدات برجامی تأمین شود. این در حالی است که شرایط کنونی منطقه هم خیلی مستعد درگیری میان ایران و امریکا نیست.

جنگ در سوریه متوقف شده است، داعش در عراق از بین رفته است و ایران هم در یمن آمادگی دارد به فرآیند مذاکرات کمک کند چنان که اروپایی‌ها هم به دنبال پایان دادن به جنگ یمن هستند.

من فکر می‌کنم که اگر امریکا بر اساس عقل و منطق جلو رود، می‌توان بسیاری از مشکلات کنونی را حل کرد.

پی‌گیری اخراج کارگران معترض هفت تپه

«خبر اول اینکه»، دادستان عمومی و انقلاب شوش گفت: چهار کارگر بازداشتی شرکت کشت و صنعت نیشکر هفت‌تپه، عصر چهارشنبه آزاد شدند. مصطفی نظری در گفت‌وگو با ایرنا افزود: این کارگران پنجشنبه هفته گذشته به اتهام اخلا در نظم شرکت نیشکر هفت‌تپه تحت تعقیب قرار گرفتند. وی افزود: این کارگران پس از تفهیم اتهام و صدور قرار تأمین به دلیل ناتوانی در تأمین وثیقه راهی زندان شدند. دادستان عمومی و انقلاب شوش اظهار داشت: این چهار کارگر با قرار وثیقه آزاد شدند. کارگران شرکت هفت تپه در روزهای اخیر اعتراضاتی در محوطه شرکت نسبت به بازداشت همکاران خود داشتند. از سوی دیگر مدیرکل اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی خوزستان با اشاره به حواشی اخیر شرکت هفت تپه و اعلام بی‌نیازی مدیرعامل شرکت از فعالیت چند کارگر، گفت: شکایت کارگران ممنوع‌الورود به کارخانه از سوی اداره کار شهرستان شوش دنبال و مورد بررسی قرار خواهد گرفت. به گزارش ایرنا، ارسالن عمگنجی روز جمعه در جمع خبرنگاران افزود: بررسی این مسأله به‌منظور جلوگیری از هرگونه سوءاستفاده احتمالی دشمنان و معاندان، در دستور کار مسئولان استانی قرار گرفت. مدیرکل اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی خوزستان با اشاره به اینکه موضوعات کارگری باید از مسیر قانونی و به‌دور از جنجال بررسی شود، افزود: ورود مسئولان استانی به موضوع صرفاً در جهت جلوگیری از هرگونه مشکل تا بررسی دقیق زوایای مختلف آن بوده است و از اخراج کارگران نیز جلوگیری شد. به گفته وی، قطعاً اداره کار شهرستان شوش آمادگی دارد تا به شکایت کارگران مذکور در اسرع وقت رسیدگی کند.

نگرانی ترکی الفیصل از بازگشت بایدن به برجام

«خبر دیگر اینکه»، رئیس پیشین سازمان اطلاعات عربستان گفت که جو بایدن متعهد است به برجام بازگردد و این مسأله مرا نگران می‌کند. به گزارش ایسنا به نقل از الخلیج الجدید، ترکی الفیصل، رئیس پیشین سازمان اطلاعات عربستان گفت: پیروزی جو بایدن در انتخابات امریکا مرا نگران می‌کند زیرا او متعهد به بازگشت به توافق هسته‌ای ایران است. وی با حضور در نشست‌ی در ابوظبی تأکید کرد: جو بایدن گفت که سیاست ترامپ در خاورمیانه و خروجش از برجام را نقض می‌کند. جو بایدن تأکید کرد که به برجام باز می‌گردد اما او شروطی برای بازگشت دارد و ما هنوز نمی‌دانیم که شرط‌های او چیست.

اظهارات حاشیه‌ساز داخلی روی موج انتخابات امریکا

«شنیدیم که»، در روزهای اخیر اظهار نظر برخی سیاستون در رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی حاشیه‌ساز و حساسیت‌برانگیز شد. اولین این اظهار نظرها مربوط به فواد ایزدی، تحلیلگر سیاسی منتقد دولت می‌شود که در یک گفت‌وگوی تلویزیونی با شبکه خبر گفت: مشکل امریکا نبود ولی فقیه و شورای نگهبان است که در این‌گونه موارد اعتراضی از رأی مردم صیانت نکند. این سخنان ایزدی با زات‌باز بسیار زیادی در شبکه‌های اجتماعی پیدا کرد. اما پس از او، یک نماینده مجلس بود که با سخنانش حاشیه‌های فضای مجازی را متوجه خود کرد؛ مجتبی رضاخواه، نماینده تهران. او بعد از ظهر پنجشنبه در صفحه توییتر خود نوشت که «یکی از دلایل پیروزی ترامپ در سال ۲۰۱۶، رأی ایالت میشیگان بود؛ اما این بار شیعیان میشیگان که چند ماه گذشته به ترور شهید سلیمانی اعتراض علنی کرده بودند، با بسیج علیه ترامپ، شکست وی در ایالت میشیگان و احتمالاً انتخابات امریکا را کلید زدند.» این نوشته خیلی زود با واکنش منفی در رسانه‌ها و حتی میان اصولگرایان مواجه شد که معتقد بودند یک نماینده مجلس نباید سطح تحلیل‌های سیاسی را تا این حد تنزل دهد. هر چند مجتبی رضاخواه خیلی زود توبیخت خود را حذف کرد اما واکنش‌ها به آن پایان نپذیرفت. اما سومین اظهار نظر حاشیه‌ساز هم مربوط به روح‌الله ایزدخواه، دیگر نماینده تهران در مجلس بود که به «اصلاحات نیوز» گفت: «حتی با وجود انتخاب بایدن، مجلس انقلابی اجازه مذاکره مجدد با امریکا را نمی‌دهد.» این اظهار نظر هم بلافاصله با واکنش کاربرانی مواجه شد که معتقد بودند مسأله مهمی چون مذاکره با امریکا چیزی نیست که در سطح مجلس برای آن تعیین تکلیف نهایی شود. مصطفی پور محمدی دبیر عالی جامعه روحانیت مبارز هم شکست ترامپ را امداد الهی دانسته است.

وعده‌های دلاری محسن رضایی به جوانان

«دست آخر اینکه»، دبیر مجمع تشخیص مصلحت با بیان اینکه اگر اقتصاد و تولید ملی ما راه بیفتد هیچ ایرانی نیست که درآمد سرانه آن زیر ۵۰ هزار دلار باشد، گفت: هر تحول در ایران، روی زندگی ۵۰۰ میلیون نفر در اطراف ایران تأثیر می‌گذارد. به گزارش فارس، محسن رضایی، در جمع جوانان عضو جمعیت گام دوم انقلاب با تریک ایام فرخنده ماه ربیع گفت: همه چیز برای این جهش و تحول آماده است. هر تحول در ایران، روی زندگی ۵۰۰ میلیون نفر در اطراف ایران تأثیر می‌گذارد به شرط ۱۵۰ سال پیش در شبه قاره هند و کشمیر زبان فارسی رونق داشت. هنوز هم می‌توانیم این حوزه فرهنگی را بازیابی کنیم. دبیر مجمع تشخیص مصلحت نظام گفت: در همین برنامه هفتم توسعه، که اولین برنامه در دوران گام دوم انقلاب است و ما در مجمع تدوین سیاست‌های کلی به جوانان خود اعتماد کنیم و از اشتباه کردن آنها نترسیم. جوانان ما می‌توانند افتخارات بزرگی را رقم بزنند.

در راستای بهبود سلامت شهروندان و

کاهش آثار زیانبار فاضلاب‌های رها شده در حریم کشفرو

برای اولین بار در کشور
به ارزش تقریبی ۱۱۰ میلیارد تومان

آغاز عملیات اجرائی

تصفیه‌خانه بزرگ سپتاز مشهد

